

LUX

3 FILM
24 SPROG
28 LANDE

FILM

DAYS

**À PEINE J'OUVRE LES YEUX
(DA JEG ÅBNER MINE ØJNE)**

Leyla Bouzid
Frankrig, Tunesien, Belgien,
De Forenede Arabiske Emirater

ye10
ars

À PEINE J'OUVRE LES YEUX

Da jeg åbner mine øjne

EN FILM AF LEYLA BOUZID

Tunesien, sommeren 2010, nogle måneder før revolutionen bliver 18-årige Farah student, og hendes familie ser hende allerede som læge ... hun ser dog selv anderledes på tingene.

Hun er sanger i et engageret rockband. Hun er konstant på farten, drikker sig fuld, opdager kærligheden og nattelivet i sin by, hvilket ikke passer Hayet, hendes mor, som kender Tunesien og forbuddene i landet.

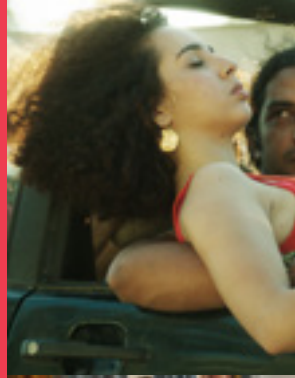
Skyerne trækker sig dog sammen over hende, da det lille band beslutter at optræde på caféerne i hovedstaden, hvor hendes tørst efter frihed og hendes livslyst kommer til udtryk for fuld udblæsning. Hayet bliver snart advaret om Farahs løsslupne opførsel på steder, der er forbeholdt mænd, og hun forsøger at tale sin datter til fornuft, men forgæves. Halvvejs i oprør og stort set uvidende om den fare, hun udsætter sig for i det på det tidspunkt autoritære Tunesien, sætter Farah sig for at udbasunere det subversive budskab fra Borhène, hendes ven og bandets leder, og herigennem hele ungdommens håb.

PERSPEKTIVERING

Det er sigende, at Leyla Bouzid placerer handlingen i sin film kun få måneder inden den tunesiske revolution, der skulle blive startskuddet for det arabiske forår, en stor multinational emancipationsbevægelse, der blandt andet kan forklares ved en forkastelse af de siddende autoritære regimer, dybe sociale uligheder, en alvorlig økonomisk krise og endvidere en meget høj ungdomsarbejdsløshed. Den kvælningsfornemmelse og følelse af uretfærdighed, som de unge har i Tunesien, forstærkes endvidere af, at 42 % af befolkningen på dette tidspunkt er under femogtyve år og har et temmeligt højt uddannelsesniveaue og en klar tilknytning til de verdslige værdier. Mange arabiske lande, som er berørt af revolutionen oplever efterfølgende, at islamister sætter sig varigt på magten med de konsekvenser, som vi kender, men for Tunesien lykkes det at gennemføre en reel demokratisk omdannelse. På trods af de første valgsejre er islamisterne endelig fjernet fra magten, og i januar 2014 får landet en ny forfatning.

Fem år senere ser Leyla Bouzid tilbage på den tunesiske revolutions begyndelse og lader de udfordringer og faktorer, der skulle føre til denne revolution, udspille sig omkring hovedpersonerne: unge byboere, der kommer fra et relativt velstående miljø, med skoleuddannelse og et brændende livsmot (Farah og hendes venner), et klima af undertrykkelse og overvågning, som er typisk for politistater (anholdelse af Borhène og Farah), korruption blandt funktionærer (da Farah forsvinder betaler Hayet politibetjenten for at starte en eftersøgning omgående), tyngden af det traditionelle samfund og dets mandschauvinistiske værdier (mændenes blikke på Hayet, især da hun opsøger Borhène på caféen den aften, hvor hendes datter forsvinder)...

I lyset af terrorangrebene i tiden efter det arabiske forår, som danner rammen om filmens tilblivelse, giver *À peine j'ouvre les yeux* mulighed for — uden direkte at nævne spørgsmålet — at reflektere over de uventede konsekvenser af en revolution, der i sidste ende har åbnet vejen for en konservativ islamisme, der længe har været holdt på afstand i det tunesiske samfund i 2010. Leyla Bouzids film viser håbene hos en generation, men den viser også indirekte gennem udeladelser, men med vægt, dens bristede illusioner og aktuelle bekymringer. På denne måde bør filmen, som man kan fortolke som en diskret opfordring til en politisk bevidstgørelse og en vis form for

intellektuel mobilisering, få os til at overveje de væsentlige spørgsmål som for eksempel betydningen af at forsvare de friheder og værdier, som er grundlaget for demokratiske samfund.

FARAH OG HAYET: MOR-DATTER-FORHOLDET SOM FILMENS KERNE

Ud over den meget rørende beskrivelse af mor-datter-forholdet giver Leyla Bouzids film mulighed for gennem disse to kvindepotertrætter at fornemme, hvordan frustrationerne forplanter sig fra den ene generation til den anden, og særligt hvor svært det er at kræve nogen form for ændring, når man bor i en politistat. Hayet har ligesom Farah tidligere gjort modstand, men til forskel fra sin datter ved hun, at man kommer til at betale dyrt for forsøg på at rukke ved den etablerede orden i et land som Tunesien under Ben Ali. Hendes vej gennem livet, som har gjort hende til den moderne, men ikke desto mindre resignerede kvinde, som hun er blevet med tiden, viser tydeligt den blindgyde, som ethvert forsøg på omvæltning i dette miljø af undertrykkelse havner i. Hvad angår Farah, der her er udtryk for den livskraft, som ungdommen er i besiddelse af i sin søgen efter frihed, kan man allerede forudsige, hvilken skæbne der venter hende, når man ser på hendes mors liv.

På det filmmæssige plan får alle de spændinger, der opstår mellem de to kvinder på grund af det klima af undertrykkelse, som styret får hele samfundet til at føle, en særlig intensitet i de meget følelsesladede klip. Denne måde at understrege disse øjeblikke på med stor dramatisk intensitet fremhæver ubeslutsomheden hos en mor, som er splittet mellem kærligheden til sin datter, følelsen af at skulle beskytte hende og troskaben mod sine egne ungdomsidealer.

INTERVIEW MED LEYLA BOUZID (UDDRAG AF PRESSEMATERIALE)

Du taler om frygt for politistaten, men der er også en risiko for terrorangreb i Tunesien. Dog spiller religion overhovedet ikke nogen rolle i filmen.

Vi har her at gøre med sprudlende unge mennesker, der er aktive og ønsker at spille deres musik, give koncerter, udøve deres kunst. Det

religiøse aspekt er ikke kernen i deres liv. Det er denne energiske og kreative ungdom, som jeg havde lyst til at filme. En ungdom, som dagligt kæmper for sin blotte eksistens, og som man sjældent taler om. De eneste, der kommer til orde i medierne, er dem, der er nedsunket i ekstremisme og vold. Det forekommer mig vigtigt at sige, at der også er en anden ungdom, som er båret af livet, og at lade dem komme til orde gennem Farah, at vise, at den terror, der giver dem mundkurv på, kommer fra styret. Der er andre former for terror end terrorisme. Farah søger at eksistere som individ, at få ordlyd.

Vi kender »Det tunesiske folk«, »Vi, nationen« ... men hvilken plads har »jeg«? For hvilken pris eksisterer man som frit individ i Tunesien? Har du måttet betale denne pris?

Filmen stiller spørgsmålet: Hvordan kan man i Tunesien frigøre sig fra sin familie, fra samfundet og fra systemet? Den energi, som dette kræver, den modstand, som det udløser, og den vold, som dette kan afføde. Man følger Farah, som har mod på at leve, og hun eksisterer fuldt ud, i forhold til og imod alle, og for dette straffes hun og knuses.

Jeg tror, at alle i Tunesien betaler en pris, hvad enten man er kunstner eller ej. Dette sker på et eller andet tidspunkt i løbet af livet, på intimt, familiært, socialt, uddannelsesmæssigt plan. I det tunesiske samfund gør man enten indrømmelser eller støder mod en masse forhindringer.

Filmens handling er ikke selvbiografisk, selv om den indeholder nogle situationer, som jeg har oplevet. For eksempel opdagede jeg også, at en nær ven, som kom i den samme biografklub som mig, var stikker for politiet. En person, som var til stede for at overvåge og infiltrere os. Det var

et meget stærkt chok. Det gik i det øjeblik op for mig, hvordan vi var omringet, og at man ikke kunne betro noget til nogen.

Du filmer Tunesiens lyssky kvarterer, særlig nattelivet, barerne, togene, de meget mandsdominerede steder, og du går til det med en kvindes øjne ... Derefter opsøger du baglandet, særligt minedistriktet, hvor det dynamiske byliv afløses af støvede omgivelser.

Der er en grænse, der opdeler stederne, og jeg føler, at det er nødvendigt at bryde den, og at jeg har mulighed for at gøre det.

Under optagelserne var det konkret den scene, hvor Hayet går ind i baren, der var den mest delikate. Statisterne var rigtige kunder i en berygtet bar. Hver gang, vi gentog optagelsen, måtte skuespilleren på ny gå ind i baren, og det var hver gang en prøvelse. Mændene, som dog var statister, målte hende på en nærgående måde, næsten sjofel, uden at de var blevet bedt om det. I øvrigt følte alle kvinderne på filmholdet presset fra dette blik.

Jeg insisterede på at filme rundt omkring i Tunesien med den atmosfære, der var på stedet, de rigtige personer, der arbejdede eller opholdt sig der i overensstemmelse med virkeligheden. Forstadstoget, barerne, banegården er filmet på dokumentarisk vis.

Det handler om at føre filmen som fiktion ind i byens meget levende og myldrende steder ... Helt ind i de støvede fosfatminer, som var modstandens højborg under Ben Ali ... Arbejderne dér spiller rollen som dem selv.

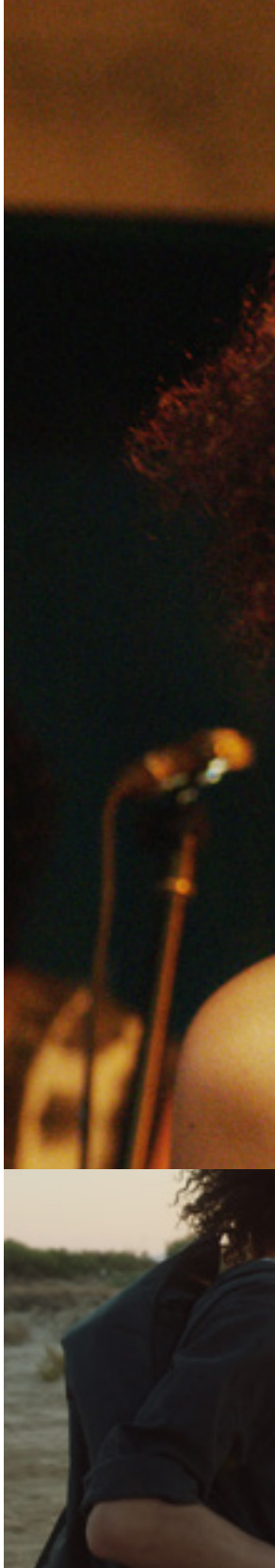
I filmen giver denne scene et brud, der gør det muligt at gå tilbage i historien, et slags zoom bagud, der forsøger at skitsere en kortlægning af landet. Man husker, at sangenes tekster kommer langt borte fra, at kvælningsfølelsen rækker dybt, har gennemtrængt flere sociale lag. Det er en hyldest til disse arbejdere (der i dag stadig er i konflikt med magten), en påpejning af, at det først og fremmest er deres modstand, der har banet vejen for, at landet kunne rejse sig. Denne modstand begyndte i 2008, længe før Bouazizis berømte handling.

Musikken i filmen formidler en form for modstand. Den er skrevet af irakeren Khyam Allami.

Musik og dans er afløb, som altid har eksisteret i den tunesiske populærkultur. Den traditionelle musik »Mézoued«, danse, bryllupsfester er virkelig intense forestillinger, hvor folk kan udleve sig selv. I dag er en scene af tunesiske rappere på vej frem, som stammer fra de fattige kvarterer. Det er for nogle en form for tilflugtssted og en stærk modstand, som når ud til mange mennesker. Staten er tydeligvis meget bange for disse samfundskritiske rappere, eftersom den bekæmper og anholder dem på grund af det, de proklamerer i deres sange.

Musikken er den store udfordring i denne film. Ikke bare det at finde en skuespiller, der kan synge, men at danne et band, komponere musikken og skrive sangene. Nogle gange troede jeg ikke, det ville kunne lade sig gøre. Jeg har mødt en masse musikere, men vi kunne ikke blive enige.

En dag var jeg så tilfældigvis til en koncert i Paris, hvor jeg opdagede gruppen »Alif Ensemble« og blev forført af deres musik. Khyam var en af de fem musikere, der kommer fra forskellige arabiske lande ... Han komponerede sangene til Bayas stemme, og han fik dem til at øve i ugevis, inden filmoptagelserne begyndte. Det rystede dem sammen. Vi er alle blevet revet med af musikken.

NOGLE REFLEKSIONER

Hvad kan man på baggrund af filmen sige om kunstens plads og funktion i samfundet?

les grignoux

10 ÅR MED EUROPÆISK FILM FOR EUROPÆERNE

Europa-Parlamentet har fornøjelsen af at præsentere de tre film, der deltager i konkurrencen om LUX-Filmprisen 2016:

À PEINE J'OUVRE LES YEUX (*Da jeg åbner mine øjne*),

en film af Leyla Bouzid

Frankrig, Tunesien, Belgien, De Forenede Arabiske Emirater

MA VIE DE COURGETTE (*Mit liv som Squash*),

en film af Claude Barras

Schweiz, Frankrig

TONI ERDMANN, en film af Maren Ade

Tyskland, Østrig, Rumænien

Disse historier med mange facetter, der er et resultat af unge talentfulde filminstruktørers store engagement og kreativitet, vises i løbet af den 5. udgave af LUX-filmdagene.

LUX-FILMPRISEN

Kultur spiller en fundamental rolle i opbygningen af vores samfund.

Med dette for øje lancerede Europa-Parlamentet LUX-Filmprisen i 2007 for at øge cirkulationen af europæiske film i hele Europa og sætte gang i debatter og diskussioner om vigtige samfundsmæssige spørgsmål på europæisk plan.

LUX-Filmprisen er et exceptionelt initiativ. Mens de fleste europæiske samproduktioner kun vises i deres oprindelseslande og sjældent distribueres andre steder, selv inden for EU, giver LUX-Filmprisen tre europæiske film en sjælden mulighed for at blive teksten på EU's 24 officielle sprog.

Medlemmerne af Europa-Parlamentet stemmer om vinderen af LUX-Filmprisen, som bekendtgøres den 23. november 2016.

LUX-FILMDAGENE

LUX-Filmprisen har endvidere givet anledning til at indføre LUX-filmdagene. Siden 2012 har de tre film, der konkurrerer om LUX-Filmprisen, været præsenteret for et bredere europæisk publikum under LUX-filmdagene.

Gennem LUX-filmdagene indbyder vi dig til at nyde en uforglemmelig kulturel oplevelse, som går på tværs af grænserne. Fra oktober til december 2016 kan du sammen med filmskere fra hele Europa deltage i forevisninger af *À peine j'ouvre les yeux* (*Da jeg åbner mine øjne*), *Ma vie de Courgette* (*Mit liv som Squash*) og *Toni Erdmann* på et af EU's 24 officielle sprog. Glem ikke at stemme på din favoritfilm via vores websted luxprize.eu eller på vores Facebookside!

PUBLIKUMS FAVORIT

Publikums favorit er en LUX-Filmpris, som publikum afgør vinderen af. Grib chancen for at stemme på *À peine j'ouvre les yeux* (*Da jeg åbner mine øjne*), *Ma vie de Courgette* (*Mit liv som Squash*) og *Toni Erdmann*, så er du med i konkurrencen om at deltage i den internationale filmfestival i Karlovy Vary i 2017 — på Europa-Parlamentets invitation — og bekendtgøre vinderen af publikums favorit.

SE,
DISKUTER
& STEM

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

INSTRUKTØR: Leyla Bouzid

MANUSKRIFT: Leyla Bouzid, Marie-Sophie Chambon

CASTING: Baya Medhaffer, Ghalia Benali, Montassar Ayari, Lassaad Jamoussi, Aymen Omrani

FILMFOTOGRAF: Sébastien Goepfert

MUSIK: Khyam Allami

PRODUCERE: Sandra da Fonseca, Imed Marzouk

PRODUKTION: Blue Monday Productions, Propaganda Production

SAMPRODUKTION: Hélicotronic

ÅR: 2015

VARIGHED: 102 min.

GENRE: Fiktion

LANDE: Frankrig, Tunesien, Belgien, De Forenede Arabiske Emirater

ORIGINALVERSION: Arabisk

